

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Географічний факультет

Кафедра геодезії та картографії

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КАРТОГРАФІЧНА ТОПОНІМІКА**

для студентів

галузь знань **10 Природничі науки**
спеціальність **103 Науки про Землю**
освітній рівень **магістр**
освітня програма **картографія**
вид дисципліни **вибіркова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: **Дудун Тетяна Володимирівна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри геодезії та картографії, доцент.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробник: Дудун Тетяна Володимирівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри геодезії та картографії, доцент.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри геодезії та картографії

 (підпис) (Даценко Л. М.)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 01 від 28 серпня 2019 року

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол від « 30 » _____ 08 _____ 2019 року № 5
Голова науково-методичної комісії (Запотоцький С. П.)

« 30 » _____ 08 _____ 2019 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати базові знання з наукових основ топоніміки та сформувати практичні навички прикладних досліджень топоніміки.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Знати теоретичні та методичні аспекти відтворення географічних назв як на українських так і зарубіжних карт, електронну базу географічних назв.
2. Вміти працювати з електронною базою географічних назв, аналізувати та використовувати їх при нанесенні на географічні карти.

3. Анотація навчальної дисципліни: курс „Картографічна топоніміка” формує у студентів знання про відображення географічних назв на карті, основні терміни та визначення, що застосовуються у топоніміці, етимологію (походження) географічних назв, форми передачі іншомовних назв українською мовою та передачі географічних назв України українською латинкою.

4. Завдання (навчальні цілі) – ознайомити з базовою науковою теорією та методологією дослідження картографічної топоніміки; сформувати розуміння первинного збору географічних назв на місцевості, їх аналіз та систематизацію; сформувати навички в стандартизації, розроблені нормативів та правил їх написання на картах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність*)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Предмет, об'єкт картографічної топоніміки та завдання	лекція	тест	30
1.2	Форми транслітерації географічних назв	лекція	тест	30
2.1	Вміти користуватись електронним каталогом географічних назв	лекція	тест	40

6. Схема формування оцінки: Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 4, а у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 5 - 7. **Обов'язковим для заліку є виступ студентів із двома рефератами на семінарі.**

6.1 Форми оцінювання студентів:

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – балів	Max. – __ бали	Min. – __ бали	Max. – __ балів
Усна відповідь	„10” x 1 = 10	„20” x 1 = 20	„10” x 1 = 10	„20” x 1 = 20
Доповнення	„10” x 1 = 10	„20” x 1 = 20	„10” x 1 = 10	„20” x 1 = 20
Модульна контрольна робота 1	„10” x 1 = 10	„20” x 1 = 20		
Модульна контрольна робота 2			„10” x 1 = 10	„20” x 1 = 20

„3” – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент.
¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.
* – усі модульні контрольні роботи (МКР) мають розрахунково-аналітичний характер.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів* для одержання заліку обов'язково *повторне вивчення курсу*.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі МКР здійснюються у відповідності до „Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу” від 31 жовтня 2010 року.

6.2 Організація оцінювання:

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль1	Змістовий модуль2	залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>22 /40</i>	<i>60</i>
Максимум	20	20	40/50	100

Шкала відповідності (за умови заліку)

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100	Зараховано
85 – 89	
75 – 84	
65 – 74	
60 – 64	
1 – 59	не зараховано

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1</i>				
1	Вступ. Тема 1. Картографічна топоніміка	2	2	10
2	Тема 2. Основні терміни та визначення	4	2	10
3	Тема 3. Етимологія географічних назв України	2	2	20
4	Тема 4. Збір та використання географічних назв (національний та зарубіжний досвід)	4		
<i>Змістовий модуль 2</i>				
5	Тема 5. Форми передачі іншомовних назв	2	2	10
6	Тема 6. Транслітерація географічних назв	2	2	10
7	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>			
8	Тема 7. Державний реєстр географічних назв України	2		10
	ВСЬОГО	18	10	60

Примітка: слід зазначити теми, винесені на самостійне вивчення

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – **18 год.**

Семінари – **10 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

Завдання для самостійної роботи - (60 год.)

1. Опрацювання електронної бази географічних назв України
2. Дослідити відтворення чужомовних географічних назв
3. Проаналізувати значення створення картотеки зниклих назв географічних об'єктів
4. Дослідити створення Лінгвістичних атласів
5. Дослідити створення Атласу гідронімів

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основна:

1. Агеева Р.А. Страны и народы: происхождение названий. – М.: Наука, 1990. – 256 с.
2. Ашурков В.Н., Кацюба Д.В., Матюшин Г.Н. Историческое краеведение. – М.: Просвещение, 1980. – 192 с.
3. Вулиці Києва: Довідник / Упор. А.В.Кудрицький, Л.П.Пономаренко, О.О.Різник. – К.: Українська енциклопедія, 1995. – 352 с.
4. Закон України про географічні назви (Офіційний вісник України № 2002.
5. Картоведение. Под ред. Берлянт А.М. М.: Аспект Пресс, 2003. - С. 478 с.
6. Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України ДК 014-94. Т. 1-3. – К.: Держстандарт України, 1997.
7. Кругляк Ю.М. Ім'я вашого міста: Походження назв міст і селищ міського типу Української РСР: наук.-попул. Література. – К.: Наукова думка, 1978. – 152 с.
8. Леонтьева Г.А., Шорин П.А., Кобрин В.Б. Вспомогательные исторические дисциплины. – М.: Владос, 200. – 368 с.
9. Мурзаев Э.М. География в названиях. – М.: Наука, 1982. – 177 с.
10. Поспелов Е.М. Географические названия мира: Топонимический словарь: Около 5000 единиц / Отв. Ред. Р.А.Агаева, 2-е изд., стереотип. – М.: Русские словари, Астрель, АСТ, 2001. - 512 с.
11. Поспелов Е.М. Туристу о географических названиях. – М.: Профиздат, 1988 – (Мир туристических интересов).
12. Санжаровець В.П., Рак М.А. З історії перейменування гідронімів та оронімів морського узбережжя Криму (1948-1955 рр) // Вісн. геодез. та картограф. - №1(8), 1998.

Додаткова:

1. Словарь общегеографических терминов. М.: Прогресс, 1976
2. Словник гідронімів України. – К.: Наукова думка, 1979
3. Тимчасові правила по збору та встановленню географічних назв при виконанні топографічних робіт / Нормативний документ. Укргеодезкартографія.